

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ

Кафедра «Менеджмент на транспорті»

ПРОГРАМА КУРСУ

**та методичні вказівки до практичних завдань
з дисципліни**

«МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»

Харків 2012

Програма розглянута та рекомендована до друку на засіданні кафедри «Менеджмент на транспорті» 8 листопада 2010 р., протокол № 4.

Рекомендується для студентів спеціальності «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» факультету «Економіка транспорту».

Укладачі:

доценти О.В. Громова,
В.В. Дикань,
О.М. Лук'янова,
асист. О.Г. Диколенко

Рецензент

проф. О.Г. Дейнека

ПРОГРАМА КУРСУ

та методичні вказівки
до практичних завдань
з дисципліни

«МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»

Відповідальний за випуск Диколенко О.Г.

Редактор Еткало О.О.

Підписано до друку 28.02.11 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 0,75. Тираж 50. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія
залізничного транспорту

61050, Харків - 50, майдан Фейєрбаха, 7

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

Програма розглянута та рекомендована до друку на засіданні кафедри «Менеджмент на транспорті» 8 листопада 2010р., протокол № 4.

Рекомендуються для студентів спеціальності «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» факультету «Економіка транспорту».

Укладачі:
доценти О.В.Громова
В.В. Дикань
О.М. Лук'янова
асист. О.Г. Диколенко

Рецензент
проф. О.Г. Дейнека

ВСТУП

Створення міжнародних економічних організацій є одним з найскладніших явищ сучасного міжнародного економічного життя. За останні 50 років проблема міжнародної економічної інтеграції стала проблемою номер один світової економічної науки і практики.

На міжнародному рівні економічна інтеграція все більш зумовлюється дією головного чинника – рівня глобалізації економічних відносин між країнами світу. На макроекономічному рівні проблема міжнародної економічної інтеграції стала одним з пріоритетних завдань внутрішньої та зовнішньої політики країн. На мікроекономічному рівні проблема міжнародної економічної інтеграції перетворилася в проблему постійного пошуку нових підходів і засобів забезпечення життєздатності суб'єктів ЗЕД.

Правила гри світової економіки, за яких діяльність міжнародних економічних організацій виступає як критерій ефективних міжнародних відносин, примушують суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України до відповідних дій. Практика розвитку сучасних міжнародних відносин свідчить, що без ефективною системи функціонування, координації та управління міжнародними економічними організаціями не можливо забезпечити економічну сталість країн в їх боротьбі за світогосподарські позиції. Звідси особливо актуальною є проблема вивчення і творчого використання майбутніми фахівцями та менеджерами сучасної світової теорії розвитку ефективного функціонування міжнародних економічних організацій.

«Міжнародні організації» як навчальна дисципліна є системою знань про принципи, методи та технологію формування міжнародних економічних організацій і забезпечення на їх основі життєздатності країн як суб'єктів міжнародної економічної діяльності.

Курс «Міжнародні організації» передбачає набуття майбутніми фахівцями теоретичних знань та опанування практичними навичками, пов'язаними з організацією роботи міжнародних економічних організацій як вищої форми

забезпечення міжнародного співробітництва між країнами світу. Тому останніми роками зростає роль і авторитет міжнародних організацій, і у першу чергу організацій економічного профілю. Членами цих організацій стає все більша кількість країн. Україна як незалежна суверенна держава також є членом багатьох економічних організацій.

Предметом курсу «Міжнародні організації» є принципи, методи та технологія формування міжнародних економічних організацій, вивчення конкретних форм міжнародної інтеграції, закономірностей формування конкурентних переваг та міжнародної конкурентоспроможності суб'єктів світового ринку.

По закінченні курсу "Міжнародні організації" студенти повинні:

- знати цілі, функції, повноваження, норми та правила діяльності міжнародних організацій, види та кола проблем, які вони вирішують;

- мати практичні навички аналізу діяльності організацій і вміти використовувати набуті знання в практичній діяльності;

- отримати аналітичний та практичний інструментарій, необхідний для роботи в локальному та глобальному бізнесовому середовищі;

- знати різні типи міжнародних організацій, можливість використання їх управлінського досвіду;

- отримати навички цілеспрямованої, успішної комерційної діяльності;

- розуміти переваги та недоліки українського ринку, знаходити точки інтеграції у світову економіку.

- бачити перспективи співробітництва України та різних міжнародних організацій.

Дана робота містить робочу програму, плани практичних та семінарських занять, завдання для самостійної роботи, контрольних робіт та методичні вказівки до їх виконання з дисципліни «Міжнародні організації» для студентів спеціальності "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності".

1 РОБОЧА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ "МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ"

МОДУЛЬ 1. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ У СИСТЕМІ СВІТОГОСПОДАРСЬКИХ ЗВ'ЯЗКІВ ТА БАГАТОБІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Тема 1. Міжнародні організації в системі регулювання економічних відносин

Зміст поняття "міжнародно-правове регулювання".
Механізм міжнародно-правового регулювання світових
господарських зв'язків. Чинники, що зумовлюють утворення
міжнародних організацій. Класифікація міжнародних організацій.
Основні етапи становлення і розвитку системи міжнародних
організацій.

Тема 2. Система Організацій Об'єднаних Націй

Історія створення системи ООН: політична концепція та
реальність. Цілі, структура і функції ООН. Генеральна Асамблея
ООН. Економічна і соціальна рада ООН – ЕКОСОП.
Спеціалізовані установи ООН. Міжнародні організації загальної
компетенції та їх діяльність у галузі економічного
співробітництва.

Тема 3. Організації системи ООН

Програма розвитку ООН – ПРООН. Організація Об'єднаних
Націй з промислового розвитку – ЮНІДО. Міжнародне агентство
з атомної енергії – МАГАТЕ. Продовольча і
сільськогосподарська організація ООН – ФАО, Міжнародний
фонд сільськогосподарського розвитку – МФСР. Міжнародна
морська організація – ММО. Всесвітня організація з туризму –
ВОТ.

Тема 4. Організації системи ОЕСР

Цілі і функції ОЕСР. Основні напрямки діяльності ОЕСР.
«Група семи» - «Група восьми». Міжнародне енергетичне
агентство – МЕА. Агентство з ядерної енергії – АЯЕ.

Тема 5. Міжнародні економічні організації загальної компетенції

Сутність, структура та види міжнародних економічних організацій загальної компетенції. Їх діяльність у галузі економічного співробітництва. Рада Європи. Співдружність націй. Північне співробітництво. Ліга арабських держав – ЛАД. Організація з безпеки та співробітництва в Європі – ОБСЄ. Організація Ісламська конференція – ОІК.

Тема 6. Міжнародні валютно-фінансові організації та їх роль у розвитку економічного співробітництва

Група Всесвітнього банку: склад та основні напрямки діяльності. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Банк міжнародних розрахунків (БМР). Ісламський банк розвитку (ІБР). Регіональні банки та фонди розвитку: функції та напрямки діяльності. Стратегія діяльності міжнародних фінансових інститутів в Україні. Оцінка результатів та перспектив співробітництва.

Тема 7. Багатобічні міждержавні організації з питань торгової та економічної політики

Суть та етапи розвитку багатобічного регулювання торгово-економічних відносин. Всесвітня торгова організація (ВТО). Конференція ООН з торгівлі і розвитку – ЮНКТАД. Міжнародний торговельний центр ЮНКТАД/ВТО – МТЦ. Створення МТЦ, його цілі та ключові галузі діяльності. Сутність та цілі регулювання світових товарних ринків. Класифікація міжнародних організацій з регулювання світових товарних ринків.

Тема 8. Міжнародне регулювання міжфірмових ринкових відносин

Багатобічне регулювання міжнародної конкуренції. Конкуренція у світовому господарстві. Особливості міжнародної конкуренції в сучасних умовах. Протидії демпінгу. Обмежувальна ділова практика і її міжнародно-правове регулювання. Сутність обмежувальної ділової практики (ОДП). Індивідуальна і групова ОДП. Багатобічне регулювання

міжнародної діяльності ТНК. Процес транснаціоналізації, його характерні риси та особливості. Діяльність ТНК з регулювання міжнародних господарських зв'язків.

МОДУЛЬ 2. РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ РЕГУЛЮВАННЯ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Тема 9. Багатостороннє регулювання економічної політики і регіональна економічна інтеграція

Роль багатобічного регіонального регулювання в системі світового господарства. Цілі економічної інтеграції. Форми регіональної економічної інтеграції. Регулювання підприємницької діяльності. Особливості економічного розвитку і політики регулювання економіки в країнах, що розвиваються. Країни, що розвиваються, згідно з класифікацією ООН. Основні напрямки економічної політики в країнах, що розвиваються.

Тема 10. Регіональні й економічні організації держав Західної Європи

Європейський Союз. Європейська асоціація вільної торгівлі. Європейський економічний простір. Рада держав Балтійського моря. Європейський банк реконструкції і розвитку.

Тема 11. Регіональні економічні організації держав Центральної і Східної Європи та Азії

Співдружність Незалежних Держав. Організація економічного співробітництва. Чорноморське економічне співробітництво. Чорноморський банк торгівлі й розвитку. Міжнародний банк економічного співробітництва. Міжнародний інвестиційний банк. Склад членів, цілі, принципи та напрямки роботи.

Тема 12. Регіональні економічні організації держав Америки

Економічна інтеграція в Америці. Особливості економічної інтеграції в Америці. Форми економічної інтеграції в Америці. Регіональні економічні організації в Америці. Економічні організації держав Америки.

Тема 13. Регіональні економічні організації держав Азії і Тихого океану

Економічна інтеграція в Азії і Тихому океані. Цілі регіональних економічних організацій держав Азії і Тихого океану. Перші регіональні угруповання в регіоні. Регіональні угруповання 70-80-х рр. Регіональні економічні організації держав Азії і Тихого океану. Економічні організації держав Азії і Тихого океану.

Тема 14. Регіональні економічні організації арабських держав

Економічне співробітництво арабських держав. Організації, що здійснюють економічне співробітництво арабських держав. Регіональні економічні організації арабських держав. Економічні організації арабських держав.

Тема 15. Міжнародні неурядові підприємницькі організації

Значення міжнародних неурядових організацій, їх цілі та види. Міжнародні об'єднання підприємців та їх діяльність у галузі регулювання міжнародного бізнесу. Міжнародна торговельна палата (МТП). Конференція Азіатсько-тихоокеанських торгово-промислових палат (КАТТПП).

Тема 16. Україна й міжнародні економічні організації

Співробітництво України з міжнародними організаціями. Сучасна зовнішньоекономічна концепція розвитку України як суверенної держави. Співробітництво України з Радою Європи. Україна і Європейське Економічне Співтовариство. Відносини України з ВТО. Співробітництво України з міжнародними валютно-фінансовими організаціями. Україна і НАТО.

2 ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА ДИСКУСІЙ, ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНИХ ТА ПРАКТИЧНИХ РОБІТ, ПРОВЕДЕННЯ ДІЛОВИХ ІГОР

Тема 1. Міжнародні організації в системі регулювання світогосподарських зв'язків

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 Охарактеризуйте систему міжнародного права.
- 2 Чим обумовлена об'єктивна необхідність у міжнародно-правовому регулюванні світових зв'язків?
- 3 За якими напрямками здійснюється регулювання міжнародних економічних відносин?
- 4 Які чинники ведуть до виникнення міжнародних організацій?
- 5 Охарактеризуйте глобальні проблеми сучасності.
- 6 Охарактеризуйте основні етапи становлення і розвитку міжнародних економічних організацій.

Заняття проводиться в активній формі: дискусії за поставленими питаннями з поділом студентської групи на ланки, з постановкою перед кожною з них своїх проблемних запитань та розгляданням їх у дискусійній формі.

Теми рефератів

- 1 Міжнародні організації як один з головних способів здійснення зовнішньої політики держави їх членів.
- 2 Міжнародні економічні організації – центр багатосторонніх економічних відносин держав їх членів.
- 3 Роль міжнародних економічних організацій у вирішенні конкретних проблем регулювання світової економіки.

Питання для самостійного опрацювання

- 1 Система міжнародного права.
- 2 Сфери економічних відносин.
- 3 Етапи та історичні тенденції розвитку міжнародних організацій.
- 4 Підходи до визначення міжнародних організацій, елементи їхньої відмінності.

Тема 2. Система Організацій Об'єднаних Націй

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 Які проблеми міжнародного характеру вирішує ООН?
- 2 Охарактеризуйте діяльність ЕКОСОП ООН.
- 3 У чому особливості діяльності спеціалізованих установ ООН, робочих органів ООН і міжурядових організацій, пов'язаних з ООН?

Заняття проходить у формі дискусії за поставленими питаннями; розгляду та аналізу роздавального матеріалу.

Теми рефератів

- 1 Місце і роль ООН у системі міжнародного економічного співробітництва.
- 2 Проблеми і перспективи діяльності ООН.
- 3 Як ви уявляєте найефективнішу модель ООН на зламі тисячоріч?

Питання для самостійного опрацювання

- 1 Формування і розподіл бюджету ООН.
- 2 Структура Генеральної Асамблеї ООН.
- 3 Структура ЕКОСОП ООН.

Тема 3. Організації системи ООН

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 Охарактеризуйте принципи роботи спеціальних програм і спеціалізованих установ ООН.
- 2 Дайте загальну характеристику спеціалізованих установ ООН?
- 3 Чим обумовлене створення спеціалізованих установ ООН?

Семинар проводиться у традиційному порядку або ж в активній формі, тобто самими студентами за спеціальною методикою проведення занять в активній формі з використанням активних методів під керівництвом викладача.

Теми рефератів

1 Роль міжнародних неурядових економічних організацій у системі світового господарства.

2 Сутність, види, типові організаційні структури міжнародних неурядових економічних організацій.

Питання для самостійного опрацювання

1 Повноваження органів ЕКОСОП ООН.

2 Секретаріат ООН.

3 Рада Безпеки ООН.

4 Міжнародний суд ООН.

Тема 4. Організації системи ОЕСР

Проблемні питання та питання для дискусії

1 Якими є основні напрямки діяльності ОЕСР?

2 Якими є загальні засади діяльності міжнародних організацій загальної компетенції в галузі економічного співробітництва?

3 Коли була створена «Група семи»? Хто до неї тепер входить?

Теми рефератів

1 Розкрийте роль ОЕСР, яку вона відіграє в міжнародному співробітництві .

2 Сутність і роль Агентства з ядерної енергії.

Тема 5. Міжнародні економічні організації загальної компетенції

Проблемні питання та питання для дискусії

1 Основні напрямки діяльності міжнародних економічних організацій загальної компетенції в галузі економічного співробітництва.

- 2 Основні функції міжнародних економічних організацій загальної компетенції.
- 3 Охарактеризуйте діяльність Ради Європи.
- 4 Цілі організації з безпеки та співробітництва у Європі.
- 5 Головна мета діяльності Ліги арабських держав.

Теми рефератів

- 1 Місце і роль Ради Європи у системі міжнародного економічного співробітництва.
- 2 Діяльність Ради Європи в боротьбі з корупцією.
- 3 Сутність і роль організації ЛАД.

Тема 6. Міжнародні валютно-фінансові організації

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 Якими є передумови створення міжнародних валютно-фінансових організацій?
- 2 Дайте загальну характеристику організацій групи Світового банку.
- 3 Як пов'язані МБРР і МАР? У чому відмінність між ними?
- 4 Якою є роль МВФ у регулюванні міжнародних валютно-кредитних відносин?
- 5 У чому особливості здійснення кредитування і фінансової політики МВФ?
- 6 Особливість діяльності регіональних банків розвитку.
- 7 Поясніть взаємодію України з МВФ при вирішенні питань фінансової стабілізації в країні.
- 8 Які проекти здійснює МФК в Україні?
- 9 Які чинники впливають на рішення про надання країнам Центральної та Східної Європи кредитів МВФ?

Теми рефератів

- 1 Основні проблеми і перспективи діяльності МВФ.
- 2 Роль МБРР як координатора і гаранта офіційної допомоги країн Заходу країнам, що розвиваються. МБРР як головний центр опрацювання стратегії розвитку.

- 3 Кредитні ресурси МБРР.
- 4 Роль МФК у розвитку світового підприємництва.
- 5 Специфіка та особливості діяльності Європейського банку реконструкції та розвитку.

Питання для самостійного опрацювання

- 1 Кредитування, що здійснює МБРР.
- 2 Джерела фінансових ресурсів МАР.
- 3 Поточні операції МФК.
- 4 Міжнародний центр з врегулювання інвестиційних суперечок – МЦВІС.
- 5 Механізм кредитування і фінансова політика МВФ.
- 6 Порядок вступу країн до МВФ.
- 7 Ісламський банк розвитку – ІБР.
- 8 Регіональні банки розвитку.

Тема 7. Міжнародні економічні організації у системі регулювання світової торгівлі

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 У чому полягає особливість Уругвайського раунду багатобічних торгових переговорів?
- 2 Охарактеризуйте принципи ВТО в галузі регулювання міжнародної торгової політики.
- 3 У чому полягають основні напрямки діяльності ЮНКТАД?

Теми рефератів

- 1 Вплив співробітництва в рамках ГАТТ/ВТО на міжнародні торговельно-економічні відносини.
- 2 Міжнародні раунди торговельних переговорів та їх основна характеристика.
- 3 Наслідки Уругвайського раунду переговорів ГАТТ.

Питання для самостійного опрацювання

- 1 Багатосторонні торговельні переговори (раунди).
- 2 Створення ГАТТ.
- 3 Організаційна структура ГАТТ.
- 4 Токійський раунд ГАТТ.
- 5 Підсумки «Уругвайського раунду» ГАТТ.
- 6 Створення ВТО.
- 7 Організаційна структура ВТО.
- 8 Принципи ВТО в галузі регулювання міжнародної торгової політики.

Тема 8. Міжнародне регулювання міжфірмових ринкових відносин

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 Якими є сучасні умови міжнародної конкуренції?
- 2 На підставі чого здійснюється регулювання несумлінної конкуренції у сфері послуг?
- 3 Охарактеризуйте загальні принципи проведення фірмами обмежувальної ділової практики.
- 4 У чому відмінності між індивідуальною і груповою ОДП?
- 5 Якими є форми монополістичних відносин між ТНК?

Теми рефератів

- 1 Вплив міжнародної конкуренції на розвиток світогосподарських зав'язків.
- 2 Загальні засади діяльності ТНК в сучасному світі.

Питання для самостійного опрацювання

- 1 Особливості процесу транснаціоналізації капіталу.
- 2 Методи несумлінної конкуренції.
- 3 Основні положення Антидемпінгового кодексу в рамках ГАТТ.
- 4 Основні положення Угоди по субсидіях і компенсаційних заходах, прийнятої ГАТТ.

5 Основні положення Генеральної угоди з торгівлі послугами (ГАТС).

6 Основні положення Комплексу погоджених на багатобічній основі справедливих принципів і правил для контролю за обмежувальною діловою практикою, прийнятого в рамках ЮНКТАД ООН.

7 Основні положення Міжнародного кодексу поведінки в галузі передачі технології.

Тема 9. Багатостороннє регулювання економічної політики і регіональна економічна інтеграція

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 Охарактеризуйте форми економічної інтеграції .
- 2 У чому особливості виникнення регіональних банків розвитку?
- 3 Чим обумовлені розбіжності у рівні економічного розвитку окремих країн і регіонів?

Теми рефератів

- 1 Роль багатостороннього регіонального регулювання в системі світового господарства.
- 2 Особливості зовнішньоекономічних зв'язків країн, що розвиваються.

Питання для самостійного опрацювання

- 1 Організаційно-господарське регулювання підприємництва.
- 2 Форми регіональної економічної інтеграції.
- 3 Особливості економічного розвитку країн, що розвиваються.
- 4 Програми розвитку МВФ і МІРР в країнах, що розвиваються.
- 5 Особливості економічного розвитку нових індустріальних країн.
- 6 Особливості економічного розвитку країн з перехідною економікою.

Тема 10. Регіональні й економічні організації держав Західної Європи

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 Чим ЄС відрізняється від типових міжнародних організацій?
- 2 Які умови передбачає створення Європейського економічного простору?
- 3 Специфіка й особливості діяльності Європейського банку реконструкції та розвитку.

Теми рефератів

- 1 Хронологія створення ЄС.
- 2 Формування Європейського валютного союзу.
- 3 Вимоги щодо вступу країн до ЄС.

Питання для самостійного опрацювання

- 1 Особливості інтеграційних процесів у сучасній Європі.
- 2 Історія створення ЄС.
- 3 Основні принципи Європейської валютної системи.
- 4 Діяльність фондів у рамках ЄІБ.
- 5 Кредитна діяльність ЄБРР.
- 6 Розвиток економічних відносин між ЄС і США.

Тема 11. Регіональні економічні організації держав Центральної і Східної Європи та Азії

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 Що передбачало створення економічного союзу країн СНД?
- 2 Охарактеризуйте головну мету створення, а також цілі діяльності ЧЕС.
- 3 У чому полягають основні напрямки діяльності ЧБТР?

Теми рефератів

- 1 Перспективи розвитку інтеграційних процесів у Центральній і Східній Європі.
- 2 Проблеми і перспективи подальшого функціонування СНД.
- 3 Міжнародні угоди в рамках СНД.
- 4 Участь України в діяльності ЧЕС.

Питання для самостійного опрацювання

- 1 Історія створення СНД.
- 2 Організаційна структура ЧЕС.
- 3 Основні напрямки кредитування, що здійснює ЧБТР.

Тема 12. Регіональні економічні організації держав Америки

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 Як реалізуються основні форми економічної інтеграції в Американському регіоні?
- 2 Дайте загальну характеристику діяльності найбільш впливових регіональних банків в Американському регіоні.
- 3 У чому полягає вигідність зв'язків країн з перехідною економікою з ЄАВТ?

Теми рефератів

- 1 Основні напрямки економічної інтеграції в Американському регіоні.
- 2 Перспективи розвитку економічної інтеграції в Американському регіоні.
- 3 Роль регіональних економічних організацій Американського регіону в системі світового господарства.

Питання для самостійного опрацювання

- 1 Передумови розвитку економічної інтеграції в Америці.
- 2 Інтеграційна політика КАРІКОМ.
- 3 Кредитні операції Карибського банку розвитку.
- 4 Угода про створення НАФТА.

Тема 13. Регіональні економічні організації держав Азії і Тихого океану

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 Якими є загальні цілі економічних організацій держав Азії і Тихого океану?
- 2 Охарактеризуйте основні напрямки діяльності економічних організацій держав Азії і Тихого океану.
- 3 Перспективи розвитку економічної інтеграції в Азіатсько-тихоокеанському регіоні.

Теми рефератів

- 1 Основні напрямки економічної інтеграції в Азіатсько-тихоокеанському регіоні.
- 2 Перспективи, проекти, здійснювані в Азіатсько-тихоокеанському регіоні.
- 3 Роль регіональних економічних організацій Азіатсько-тихоокеанського регіону в системі світового господарства.

Питання для самостійного опрацювання

- 1 Економічна інтеграція в регіоні Азії і Тихого океану.
- 2 Регулювання підприємницької діяльності в рамках АТЕС.
- 3 Основні напрямки діяльності «Плану Колombo».
- 4 Спеціальні фонди АзБР.

Тема 14. Регіональні економічні організації арабських держав

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 Охарактеризуйте цілі функціонування економічних організацій арабських держав.
- 2 Охарактеризуйте основні напрямки діяльності економічних організацій арабських держав.
- 3 Напрямки економічного співробітництва між арабськими державами.

Теми рефератів

- 1 Напрямки економічної інтеграції арабських держав.
- 2 Перспективи розвитку економічної інтеграції між арабськими державами.
- 3 Роль регіональних економічних організацій арабських держав у системі світового господарства.

Питання для самостійного опрацювання

- 1 Особливості інтеграційних процесів між арабськими державами.
- 2 Координація підприємницької діяльності в рамках РАЕЄ.
- 3 Діяльність АВФ з кредитування й інвестування.

Тема 15. Міжнародні неурядові підприємницькі організації

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 Охарактеризуйте принципи міжнародного бізнесу.
- 2 Основні напрямки діяльності регіональних міжнародних підприємницьких організацій.
- 3 Охарактеризуйте основні напрямки діяльності МТП.

Теми рефератів

- 1 Роль міжнародних неурядових організацій у розвитку світогосподарських зв'язків.
- 2 Тенденції розвитку міжнародних неурядових організацій.
- 3 Співробітництво між неурядовими та міждержавними міжнародними організаціями.

Питання для самостійного опрацювання

- 1 Співробітництво МНПО і ООН.
- 2 Основні положення Декларації «Принципи міжнародного бізнесу».
- 3 Міжнародні неурядові підприємницькі організації на регіональному рівні.
- 4 Організаційна структура МТП.

Тема 16. Україна й міжнародні економічні організації

Проблемні питання та питання для дискусії

- 1 Які проблеми гальмують розвиток відносин України з міжнародними економічними організаціями?
- 2 Чому співробітництво з ВТО є надважливим для України?
- 3 Охарактеризуйте проблеми і перспективи вступу України до ЄС.

Теми рефератів

- 1 Діяльність Європейського банку реконструкції та розвитку в Україні: результати, проблеми і перспективи.
- 2 Еволюція форм співробітництва України із системою ГАТТ/ВТО.
- 3 Ефективність та перспективи співробітництва України з Міжнародним банком реконструкції та розвитку.
- 4 Роль Європейського Союзу у трансформації економіки України.

Питання для самостійного опрацювання

- 1 Україна в системі міжнародних економічних відносин.
- 2 Інтеграція України до світового господарства.
- 3 Участь України в Організації Об'єднаних Націй.
- 4 Переваги вступу України до ВТО.
- 5 Напрямки допомоги ЄС Україні.
- 6 Україна і ЄБРР.
- 7 Проблеми і перспективи відносин України з державами СНД.
- 8 Співробітництво України з неурядовими економічними організаціями.

Для обговорення питань та ситуацій група ділиться на команди за добровільним принципом, кожна з яких аналізує деякі питання та робить презентацію.

Ентузіазм і активність студентів під час обговорення є абсолютною необхідністю для досягнення мети цього курсу, адже в аудиторії знаходяться майбутні українські фахівці бізнесу.

Через те важливим є удосконалення навичок ділового спілкування та ораторської майстерності, висловлювання власної думки, вміння провести презентацію рішення групи. Це навчить майбутніх менеджерів працювати як у команді, так і самотійно. Розвиток цих навичок допоможе чітко та аргументовано приймати стратегічні рішення в умовах кризи.

Оцінка активності студентів буде відбуватися за такими критеріями:

- інформативність та аналітичність виступу;
- оригінальність презентацій;
- стислість, повнота та аргументованість виступів.

Під час вивчення курсу також передбачаються тестування студентів та контрольні роботи за індивідуальними завданнями.

3 МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТАМИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Для отримання студентами глибоких знань та дослідницьких навичок у навчальному процесі використовуються різні форми аудиторної та позааудиторної самотійної роботи. Важливе місце серед них для студентів заочної форми навчання займає написання та залік контрольної роботи.

Метою роботи є систематизація, закріплення й розширення науково-технічних та практичних знань, отриманих студентом під час настановної сесії, шляхом розгляду кількох вузлових питань із різних розділів дисципліни, а також демонстрація вміння застосувати отримані знання на практиці.

Успішне виконання та захист контрольної роботи свідчать про те, що студент-заочник працює самотійно та ритмічно, правильно розуміє свої навчальні завдання, планує свою роботу, засвоює навчальний матеріал, пов'язує теоретичні знання з практикою. Тому робота відіграє ще й контрольну функцію та є умовою допуску студента до підсумкового контролю з усієї дисципліни, який проводиться у формі іспиту або заліку (відповідно до навчального плану).

Для виконання контрольної роботи необхідно:

а) одержати у викладача номери питань, які повинні бути висвітлені в контрольній роботі;

б) ознайомитися з теоретичним матеріалом з одержаних питань за конспектом настановних лекцій та рекомендованою літературою;

в) зібрати на своєму або інших підприємствах (можна також взяти із публікацій у пресі, передач по радіо й телебаченню, з будь-яких інших джерел) практичний матеріал та приклади роботи зі сфери маркетингових досліджень з отриманих питань;

г) підготувати розгорнуті відповіді на отримані питання з можливим залученням прикладів, розрахунків, схем та іншого матеріалу й оформити все це у вигляді контрольної роботи;

д) подати контрольну роботу на кафедру для реєстрації та перевірки викладачем.

При наданні питань студенту викладач повинен стежити, щоб вони були з різних розділів дисципліни та щоб набори їх у студентів не повторювались, що повинно спонукати їх до самостійної роботи. Якщо у студента є зацікавленість у розробленні якихось інших питань у контрольній роботі, виходячи з умов своєї діяльності або з інтересів підприємства, і якщо ці питання стосуються маркетингових досліджень, то за домовленістю з викладачем він може взяти такі питання для виконання контрольної роботи.

Контрольна робота містить:

1 Титульний аркуш.

2 Аркуш "Завдання для виконання контрольної роботи", заповнений необхідними даними та підписаний викладачем.

3 Вступ до контрольної роботи (0,5-1 сторінка).

4 Розгорнуті відповіді на кожне з трьох питань контрольної роботи (3-4 сторінки на кожне питання).

5 Висновки.

6 Список використаної літератури.

У вступі студент підкреслює актуальність питань, за якими виконується контрольна робота, вказує мету й завдання, які ставились при виконанні роботи. Можна звернути увагу на особливості роботи, якщо вони є: зв'язок її з підприємством, де

працює студент; можливість використання описуваних форм і методів маркетингових досліджень на цьому підприємстві та ін.

Питання слід висвітлювати стисло, не допускаючи повторень і відхилень від суті. Описувані положення повинні обґрунтовуватися та підтверджуватися фактами, розрахунками, умовними прикладами та іншими аргументами. Слід якомога більше використовувати статистичний матеріал, схеми, діаграми та графіки. Після кожної схеми, діаграми, графіка або таблиці треба давати коментарі до них.

Висновки повинні містити підсумки виконаної роботи. Важливо підкреслити її користь, можливість використання в подальшій діяльності.

У списку використаної літератури вказуються джерела, на які зроблено посилання в контрольній роботі, у тому числі довідковий матеріал.

Контрольна робота може мати додатки, які підтверджують основні аспекти висвітлених питань: табличні матеріали, анкети, форми звітів, проспекти, буклети, рекламний матеріал та ін. Додатки не обмежуються за кількісним обсягом, але повинні служити тільки для всебічного розкриття та обґрунтування викладених у роботі положень.

Робота може бути написана від руки або надрукована на машинці чи персональному комп'ютері на аркушах формату А4. Усі сторінки контрольної роботи нумеруються підряд, починаючи з титульного аркуша. Роботу підписують на титульній сторінці.

Посилання на літературні джерела, офіційні матеріали треба давати в тексті після відповідної фрази у квадратних дужках.

Перевірка контрольної роботи проходить за такими аспектами: відповідність роботи наданому завданню; глибина та повнота відповідей на питання; вміння автора пов'язати теорію з практикою роботи підприємства; ступінь самостійності студента в пропозиціях про здійснення маркетингових досліджень; вміння аналізувати та узагальнювати фактичний матеріал і робити висновки.

Робота, що не відповідає існуючим вимогам, повертається студенту із зауваженнями для доопрацювання або перероблення.

Залік контрольної роботи – це підсумок самостійної роботи студента. Завдання студента під час заліку роботи – показати глибоке розуміння розглянутих питань і добре володіння матеріалом. Залік контрольної роботи означає допуск студента до підсумкового контролю з усієї дисципліни (іспит або залік).

4 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ "МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ" СТУДЕНТАМИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

- 1 Зміст поняття "міжнародно-правове регулювання".
- 2 Диспозитивні та імперативні міжнародно-правові норми.
- 3 Умови створення міжнародно-правових норм.
- 4 Порядок утворення міжнародної організації.
- 5 Багатобічне регулювання світогосподарських зв'язків у сучасних умовах.
- 6 Критерії типізації міжнародних організацій.
- 7 Історичні тенденції зміни сутності міжнародних організацій.
- 8 Функції міжнародних організацій.
- 9 Організаційна структура міжнародної організації.
- 10 Класифікація міжнародних економічних організацій за сферою багатобічного регулювання.
- 11 Класифікація міжнародних організацій за організаційним принципом.
- 12 Поняття "система ООН".
- 13 Роль спеціальних програм у структурі ООН.
- 14 Участь України в діяльності ООН.
- 15 Цілі та структура ООН.
- 16 Організації системи ООН.
- 17 Вплив системи ООН на формування економічного права.
- 18 Сутність та види міждержавних економічних організацій.
- 19 Організації системи ОЕСР.
- 20 Основні напрямки діяльності міждержавних економічних організацій.

- 21 Засоби зовнішньоекономічного регулювання міждержавних економічних організацій.
- 22 Основні напрямки діяльності та структура Європейського Союзу.
- 23 Міжнародні організації загальної компетенції.
- 24 Основні напрямки діяльності Ради Європи.
- 25 Функції міжнародних організацій загальної компетенції.
- 26 Діяльність організацій з безпеки та співробітництва у Європі (ОБСЄ).
- 27 Основні напрямки діяльності Ліги арабських держав (ЛАД).
- 28 Взаємодія України з Радою Європи: сучасність та перспективи.
- 29 Сутність міжнародних неурядових організацій.
- 30 Види та цілі міжнародних неурядових організацій.
- 31 Форми діяльності міжнародних неурядових організацій.
- 32 Міжнародні об'єднання підприємців та їх діяльність у галузі регулювання міжнародного бізнесу.
- 33 Функції Міжнародної торговельної палати.
- 34 Глобальний та регіональний рівень діяльності міжнародних об'єднань підприємців.
- 35 Цілі діяльності Асоціації з товарної нумерації - Асоціації ЕАН.
- 36 Конфедерація Азіатсько-тихоокеанських торговельних палат.
- 37 Міжнародні валютно-фінансові організації.
- 38 Цілі та напрямки діяльності МВФ.
- 39 Фінансова політика МВФ.
- 40 Основні напрямки діяльності Групи Світового банку.
- 41 Проекти МВФ в Україні.
- 42 Стратегія діяльності міжнародних фінансових інститутів в Україні.
- 43 Оцінка результатів та перспектив співробітництва України з міжнародними фінансовими інститутами.
- 44 Сутність багатобічного регулювання торговельно-економічних відносин.
- 45 Діяльність Всесвітньої торговельної організації.
- 46 Механізм регулювання світових товарних ринків.

47 Критерії класифікації міжнародних організацій за регулюванням товарних ринків.

48 Функції міжнародних дослідницьких груп із сировинних товарів.

49 Роль багатобічного регіонального регулювання в системі світового господарства.

50 Структура регіональних економічних організацій.

51 Регіональні економічні комісії ООН.

52 Характеристика регіональних економічних організацій Західної Європи.

53 Характеристика регіональних економічних організацій держав Центральної і Східної Європи та Азії.

54 Характеристика регіональних економічних організацій держав Америки.

55 Характеристика регіональних економічних організацій держав Азії й Тихого океану.

56 Характеристика регіональних економічних організацій арабських держав.

57 Характеристика регіональних економічних організацій держав Азії.

58 Перспективи співробітництва України та регіональних економічних організацій.

59 Сучасна зовнішньоекономічна концепція розвитку України як суверенної держави.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Конституція України (основной Закон). – К.: Право, 1996. – 54 с.

2 Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991р. – № 959-ХІІ // Все о бухгалтерском учете. – 1999. – № 24 – С. 219.

3 Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору // Політика і час. – 1997. – № 8. – С. 85-88.

4 Державна програма співробітництва України з організацією Північноатлантичного договору (НАТО) на період до 2001 року від 4 листопада 1998 р. № 1209 // Урядовий кур'єр. – 1999. – № 53. – С. 10.

5 Аблазов К. Вони розширюються, що робимо ми? // Політика і час. – 1997. – №1. – С. 31.

6 Актуальные проблемы деятельности международных организаций / Отв. ред. Г.И. Морозов. – М.: Международные отношения, 1982. – 352 с.

7 Анулова Г.Н. Международные валютно-финансовые организации и развивающиеся страны. – М.: Наука, 1998. – 182 с.

8 Бедричук Н. НАТО приближается к Киеву // Голос Украины. – 1999. – №24. – С. 8.

9 Бутарина О. Трудный путь к единой европейской валюте // МЭ и МО. – 1998. – № 1. – С. 94-104.

10 Герчикова И.Н. Международные экономические организации: регулирование мирохозяйственных связей и предпринимательской деятельности: Учеб. пособие. – М.: Издательство АО «Консалтбанкир», 2003. – 624 с.

11 Домбровски Н., Ковальов П., Лепетюк В., Маркевич М. Причини фінансової кризи в Україні і можливі методи її подолання // Вісник Національного банку України. – 1998. – № 12. – С. 6-9.

12 Єременко О. Міжнародний валютний фонд: тенденції розвитку // Фінанси України. – 1997. – № 9. – С. 85-97.

13 Єременко О. Нові квоти держав - членів МВФ // Вісник Національного банку України. – 1999. – № 4. – С. 5-8.

- 14 Зайцева О.Г. Международные межправительственные организации. – М.: Наука, 1983. – 168 с.
- 15 Зайцева О.Г. Международные организации: принятие решений / АН СССР, Ин-т мировой экономики и международных отношений. – М.: Наука, 1989. – 158 с.
- 16 Киреев А. Международная экономика. – М.: Международные отношения, 1997. – 416 с.
- 17 Кінах Я. Європейський банк реконструкції та розвитку в Україні // Банківська справа. – 1996. – № 2. – 310 с.
- 18 Кисельова Т. Чи слід нам поспішати в СОТ? // Політика і час. – 1998. – № 2. – С. 18-21.
- 19 Коваленко И.И. Международные неправительственные организации. – М.: Международные отношения, 1976. – 168 с.
- 20 Кольяр К. Международные организации и учреждения: Пер.с фр. – М.: Прогресс, 1972. – 632 с.
- 21 Крылов Н.Б. Принципы участия государств в системе ООН. – М.: Международные отношения, 1986. – 120 с.
- 22 Крючков Г. Кто на самом деле отстаивает интересы Украины? // Голос Украины. – 1999. – № 76. – С. 3.
- 23 Кубишин О. ЄБРР: проекти, здійснені в Україні // Вісник НБУ. – 1998. – № 5. – С. 10-13.
- 24 Лебедев Е.А. Международная торговая палата. – М.: Международные отношения, 1976. – 184 с.
- 25 Міжнародні економічні відносини / За ред. А.С. Філіпенко. Т. 2. Сучасні економічні відносини. – К.: Либідь, 1992. – 256 с.
- 26 Международные организации системы ООН: Справочник / Сост. А.А. Титаренко. – М.: Международные отношения, 1990. – 92 с.
- 27 Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: Учебник / Под ред. Л.Н. Красавиной. – М.: Финансы и статистика, 1994. – 592 с.
- 28 Международные неправительственные организации и учреждения: Справочник / Отв. ред. В.С. Шапошников. – М.: Международные отношения, 1982. – 376 с.
- 29 Международные экономические организации: Справочник / Под ред. В.Г. Солодовникова. – М.: Издательство Академии наук СССР, 1962. – 108 с.

30 Михайличенко С. Проблеми та перспективи розвитку валютно-курсової політики в Україні // Вісник Національного банку України. – 1999. – № 2. – С. 10-15.

31 Морозов Г.И. Международные организации. – М.: Мысль, 1974. – 332 с.

32 Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании. – М.: Дело, 1999. – 272 с.

33 НАТО: Довідник / Пер. з англ. Л. Погорелової. – К.: Основи, 1997. – 432 с.

34 Носкова И.Я., Максимова Л.М. Международные экономические отношения. – М.: ЮНИТИ, 1995. – 216 с.

35 Пембро М. Международные экономические, валютные и финансовые отношения /Пер. с франц. – М.: Прогресс - Универс, 1994. – 592 с.

36 Писанская В. Страсти на фоне НАТО (Украина - НАТО) // Голос Украины. – 1997. – № 123. – С. 1, 8.

37 Соколенко С.І. Глобалізація та економіка України. – К.: Логос, 1999. – 508 с.

38 Спиридонов И.А. Мировая экономика: Учеб. пособие. – М.: ИНФРА-М., 1997. – 256 с.

39 Толстухин А.З. Право Европейского союза: новая модель регулирования межгосударственных отношений // Государство и право. – 1997. – №10. – С. 83-89.

40 Турченко Т. МВФ в системі валютного регулювання // Вісник Національного банку України. – 1997. – № 7. – С. 39-44.

41 Хоменко П. Організації Світового банку // Діловий вісник. – 1997. – №7. – С. 24.

42 Хлестов О.Н., Родионов Ю.А. ЮНИДО. Организация Объединенных Наций по промышленному развитию. – М.: Международные отношения, 1990. – 184 с.

43 Шиббаева Е.А. Международные организации в области транспорта и связи. – М.: Изд-во ИМО, 1960. – 108 с.

44 Шиббаева Е.А. Право международных организаций. Вопросы теории. – М.: Международные отношения, 1986. – 60 с.

45 Шиббаева Е.А. Правовые вопросы структуры и деятельности международных организаций. – М.: Изд-во МГУ, 1988. – 188с.

46 Шреплер Х.А. Международные организации: Справочник / Пер. с нем. С.А. Тюпаева. – М.: Международные отношения, 1995. – 320 с.

47 Воронкова А.Е., Єрохіна Л.В., Рябенко Л.І. Міжнародні економічні організації: Навч. посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 352 с.

48 Всемирный справочник организаций, содействующих торговле, и других внешнеторговых учреждений. – Женева: Международный торговый центр ЮНКТАД/ГАТТ, 1993.

49 Козак Ю.Г. Міжнародні економічні організації. – К., 2003.

50 Международные валютно-кредитные и финансовые отношения / Под ред. Л.Н. Красавиной. – М.: Финансы и статистика, 2000.